TAE 2018

Sosiaali- ja terveysministeriö, PL 33

Valtiovarainvaliokunta, kunta- ja terveysjaosto (KuTJ)

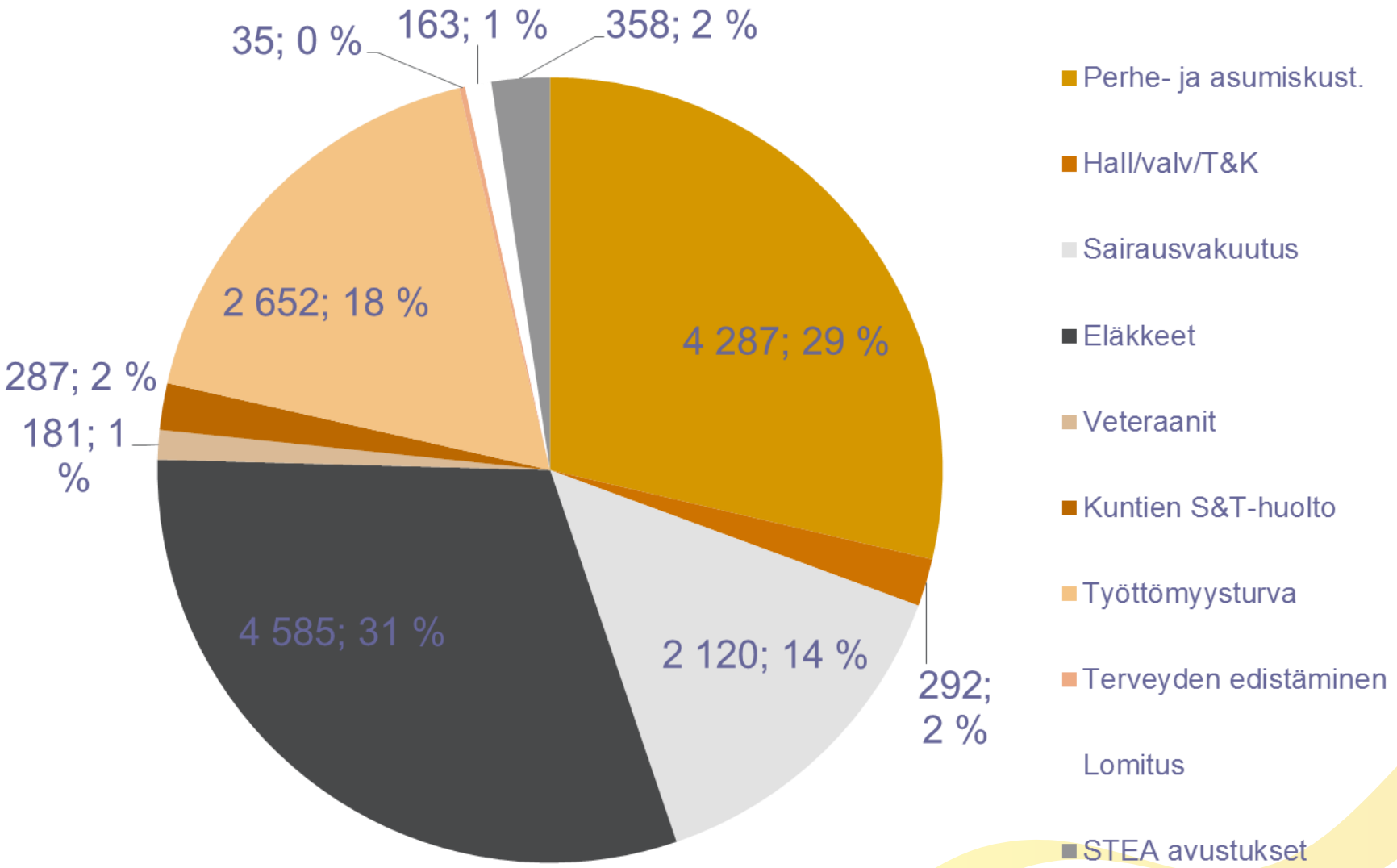
HE 106/2017 vp Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2018 talousarvioksi

Mikko Nygård 26.9.2017

Yleistä

- Pääluokan loppusumma 15 mrd. euroa, noin 27 % valtion budjetista
- Noin 361 milj. euroa suurempi kuin 2017 varsinainen talousarvio, joka aiheutuu mm:
  - kilpailukykysopimuksen vaikutuksista,
  - opiskelijoiden siirrosta yleisen asumistuen piiriin
  - valinnanvapauskokeilusta
  - sekä muista uudistuksista ja tarvearvioiden muutoksista
- Suurimmat menoerät: eläkkeet 31 %, perhe- ja asumiskustannusten tasaus 29 %, työttömyysturva 18 % ja sairausvakuutus 14 %

Pääluokka 33 jakauma: 15 mrd. euroa

Selitteessä: milj. euroa; prosenttia

Perhe- ja asumiskustannusten tasaus ja perustoimeentulotuki

- Noin 4,3 mrd. euroa, lisäystä 197 milj. euroa.
- Lisäys aiheutuu pääosin opiskelijoiden siirrosta yleisen asumistuen piiriin
- Asumistuen muut muutokset -28 milj. euroa v. 2018 ja -46,7 milj. euroa 2019 alkaen
- Uudistukset lisäävät toimeentulotukimenoja 11,6 milj. euroa v. 2018 ja 18,7 milj. euroa 2019 alkaen
- Lapsilisän yksinhuoltajakorotuksen nostaminen +9,5 milj. euroa → noin +5 euroa / kuukausi
- Äitiysavustuksen päivittämiseen +1,65 milj. euroa vuositasolla → kehitetään äitiyspakkauksen sisältöä

Työttömyysturva ja eläkkeet

- Työttömyysturva 2,7 mrd. euroa, vähennystä 168 milj. euroa
- Työllisyyden lisäämiseksi ja työttömyyden keston lyhentämiseksi otetaan käyttöön aktiivimalli omavastuupäivin, vaikutus määrärahatarpeeseen -9,5 milj. euroa
- Työllisyyden edistämiseksi helpotetaan yritystoiminnan aloittamista työttömyyden aikana ja mahdollistetaan lyhytkestoinen opiskelu työttömyysetuutta menettämättä +13,5 milj. euroa
- Eläkkeet 4,6 mrd. euroa, lisäystä 73 milj. euroa
- Takuueläkkeen korotus 18 milj. euroa, arviolta +15 euroa kuukaudessa saajaa kohden
- Korotus vaikuttaa eläkkeensaajan asumistuen, eläketuen ja toimeentulotuen menoihin, yhteensä -2,3 milj. euroa

Terveysalan tutkimus- ja innovaatiotoiminnan kehittäminen

- Genomikeskuksen, biopankkien yhteisten toimintojen, kansallisen syöpäkeskuksen ja neurokeskuksen perustamiseen on varattu 7,4 milj. euroa
- Uuden sosiaali- ja terveydenhuollon tietojen käyttöä hallinnoivan lupaviranomaisen perustamiseen 1,8 milj. euroa
  - Mahdollistaa tietojen käyttöluvat ns. yhden luukun periaatteella ja tietojen paremman hyödyntämisen tulevan sote-uudistuksen tietojohtamisessa ja tietojen käytössä
- Saattohoidon kehittämiseen 1,0 milj. euroa, jolla yhtenäistetään hoidon perusteet palliatiiviselle hoidolle ja saattohoidolle riippumatta potilaan asuinpaikasta

Kuntien sosiaali- ja terveyspalvelut

- Kuntien järjestämä sosiaali- ja terveydenhuolto 287 milj. euroa, lisäystä 105 milj. euroa, aiheutuu pääosin valinnanvapauspilottien 100 milj. euron määrärahasta
- Turvakotitoiminnan rahoitukseen ehdotetaan yhteensä 17,6 milj. euron määrärahaa, lisäystä 4 milj. euroa
- Päihteitä käyttävien äitien hoitoon ehdotetaan varattavaksi 3 milj. euron määräraha
- Valtion rahoitus lääkäri- ja lääkintähelikopteritoimintaan on edellisvuoden tasolla eli 29 milj. euroa
- Vuonna 2018 otetaan käyttöön uusi valtion korvaus kunnille maassa laittomasti oleskelevien henkilöiden kiireellisen sosiaalihuollon kustannuksiin, johon varataan 5,3 milj. euroa
- Sosiaalialan osaamiskeskusten valtionapuun 1 milj. euron lisäys
- Valtion rahoitus terveydenhuollon tutkimukseen 15 milj. euroa
- Valtion korvaus lääkäri- ja hammaslääkärikoulutukseen 94,7 milj. euroa

Kuntien valtionosuudet, STM toimenpiteet

- Kuntien peruspalvelujen valtionosuus on yhteensä 8,46 mrd. euroa (vos-% on alustavasti 25,34)
- Toisen asteen koulutuksen reformiin liittyen oppilas- ja opiskelijahuoltolakia muutetaan, jolloin palvelujen piiriin tulee noin 50 000 uutta opiskelijaa; palveluiden järjestämistä varten vos-lisäys 5,63 milj. euroa (vos 100 %)
- Perhehoidon kehittämiseen HO:n mukainen lisäys 5 milj. euroa (100 %)
- Aiempien kehyspäätösten mukaisten säästöjen jatkaminen:
  - Päivystyksen ja erikoissairaanhoidon uudistus, VN asetus erikoissairaanhoidon työnjaosta ja tehtävien keskittämisestä, VN asetus kiireellisen hoidon perusteista ja STM asetus ensihoitopalvelusta annettu 24.8.2017, kuntien menot yht. -175 milj. euroa v. 2018 (2017 talousarvioon verrattuna -125 milj. euron lisäys)
  - Vanhuspalvelujen laatusuositus uudistettu (julkistettu 26.6.2017), kuntien menot -16,5 milj. euroa v. 2018 (uusi säästö)
  - Säästö omais- ja perhehoidon kehittämisen johdosta yht. -155 milj. euroa (2017 talousarvioon verrattuna -35 milj. euron lisäys)
  - Em. toimenpiteistä johtuen valtionosuus yht. -87,9 milj. euroa (2017 talousarvioon verrattuna -44,6 milj. euron lisäys)
  - Lisäksi RAPO-ohjelman yhteydessä päätetty reseptien voimassaolon pidentäminen 1 → 2 v sekä ympäristöterveydenhuollon VATI-hankkeen tuottavuussäästö yht. -1 milj. euroa

Maakuntauudistuksen tuki

- Momentin 28.70.05 alustava käyttösuunnitelma (yht. 180,5 milj.):

Käyttötarkoitus	Määräraha 1 000 €
Kuntien tietohallinnon muutostoimenpiteet	2 500
Lomituspalvelujen tietojärjestelmämuutokset	225
Maakuntien ja soten ICT, palvelukeskuksen ja maakuntien tietohallinnon valmistelu, alueellinen tuki	130 000
Talous- ja henkilöstöhallinnan palvelukeskuksen valmistelu	1 000
Väliaikaisten valmisteluelinten ja maakuntavaltuustojen toimikauden rahoitus	40 000
Muutosvalmennus STM ja VM	900
Sote-koordinaattorit, tietopohjan laajentaminen, STM ohjaustehtävät ja muutostuki	2 885
Valmistelun tuki ja ohjaus VM, ICT yhteiset tukitoimet	2 800
Valtionavustus E-P sairaanhoitopiirille	220

- Sote-ICT-kehitysinvestoinnit toteutetaan perustettavan yhtiön kautta, valmistelu tapahtuu syksyllä 2017 STM:n ja VM:n yhteistyönä

Sekalaisia poimintoja

- Hallitusohjelman strategisen tavoitteen hyvinvointi ja terveys toimeenpanoa tuetaan viidellä kärkihankkeella, rahoitus v. 2018 on 51 milj. euroa
- Kärkihankkeisiin kuuluvat mm. lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma, ikäihmisten kotihoidon kehittäminen ja kaikenikäisten omaishoidon vahvistaminen, palveluseteli- ja perustulokokeilut sekä asumisperusteisen sosiaaliturvan kohdentumisen arviointi
- Veteraanien tukemiseen 181 milj. euroa
- Maatalousyrittäjien ja turkistuottajien lomitustoiminta 163 milj. euroa, sisältää 1 milj. euroa maatalousyrittäjien jaksamista tukevaan hankkeeseen ja lomituksen sijaisavun osittainen maksualennus 1 milj. euroa